

Стартира най-мощното общоевропейско проучване върху йода

Може ли адекватният прием на йод да направи Европа по-умна?

Учени от 28 европейски държави, с подкрепата на Европейския съюз обявяват война на йодния дефицит. Със създаването на мрежата EUthyroid, тази общоевропейска инициатива поема предизвикателството да определи приема на йод от населението в Европа и да предложи адекватни мерки за трайното му подобряване. Медицинският университет в Грайфсвалд, Германия, ще координира през следващите три години този изследователски проект на стойност близо три милиона евро.

Йодният дефицит е най-важният рисков фактор за заболявания на щитовидната жлеза при възрастни и деца. Болестите на щитовидната жлеза са особено чести в случаи на недостатъчен прием на йод. Бременните и кърмещите жени имат повишени йодни потребности, които трябва да бъдат задоволени за да се гарантира оптималното развитие на детето. Дори лек йоден дефицит по време на бременността може да наруши развитие на мозъчните структури и да повлияе отрицателно интелекта. Йодният дефицит е сред водещите причини за предотвратими мозъчни увреждания, поради което Световната здравна организация (СЗО) от години се бори активно за изкореняване на този световен проблем.

Няма данни за приема на йод в редица европейски страни

Йодът е есенциален микроелемент богати на който са морските храни, чиято консумация не е особено висока от населението в Европа. Редица територии на стария континент, както планински така и с континентално местоположение са бедни на йод и населението в тях показва типичните признаци на йоден дефицит с негативни здравни последици. Според координаторът на проекта EUthyroid, проф. Хенри Вьолтцке от университета в Грайфсвалд Германия, в момента няма единна база данни за прием на йод в Европа. „Само можем да гадаем за мащабите на здравните проблеми, произтичащи от недостига на йод. Чрез този внушителен проект ЕС дава възможност да бъде променена неблагоприятната ситуация. Убеден съм, че подобряване на приема на йод може да направи Европа по-интелигентна“

В последното столетие много европейски държави, това число и България, въведоха профилактични програми за ликвидиране на йодния дефицит чрез масово йодиране на готварската сол, но въпреки това едва 27 % от европейските домакинства използват йодирана сол. Не са унифицирани както стратегиите за профилактика така и стандартите за йодиране на солта. Именно поради това СЗО призовава за преразглеждане на йоддефицитната ситуация в Европа чрез въвеждане на единна система за мониторинг и унифициране на превантивните мерки. "В Европа има натрупан значителен опит с

хармонизацията на различни процеси извън националните граници, но в профилактиката на йодния дефицит се наблюдава значително изоставане ", заяви проф. Лазарус от Университета в Кардиф, регионален координатор на "Глобалната мрежа йод" за Западна и Централна Европа и партньор на EUthyroid. "Проектът е залог за по-ефективни превантивни мерки и успех в борбата с йодния дефицит в Европа."

В рамките на тригодишния проект ще бъде унифицирано събирането на данни за йодния прием от населението в държавите участнички, ще се сравнят националните стратегии и хранителните навици и ще се препоръчат мерки за подобряване на йодния статус на населението. Ще бъде извършен анализ на съотношението цена-полза на профилактичните стратегии и ще се изработи програма за картографиране на йодния прием в Европа. Чрез проекта EUthyroid се обръща специално внимание върху изучаване на степента до която недостигът на йод по време на бременност би повлиял интелектуалното развитие на детето.

Дейностите по проекта гарантират, че независимо от променящите се хранителни навици и големи регионални различия, нито едно дете в Европа няма да бъде изложено повече на риск от йоден дефицит.

EUthyroid: Проектът е един 67 успешно финансираните от ЕС проекти от общо 2200 подадени предложения по рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020. В EUthyroid са включени 30 партньори от 27 страни, с бюджет от €3 милиона. Подробна информация за проекта може да бъде намерена на: www.euthyroid.eu.

От страна на България в проекта участва Медицински факултет на Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, УБ „Лозенец“

български: https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/medicinski_fakultet2
английски: https://www.uni-sofia.bg/index.php/eng/the_university/faculties/faculty_of_medicine2